JAARVERSLAG 2021

Lessen uit de praktijk

NRV

Nationale
Reddingsvloot

Coverfoto:
Evacuatie van zorgcentrumbewoners, burgers en hotelgasten op het ondergelopen Walramplein in Valkenburg. (Foto: Joost van Kempen)

Gezamenlijke inzet tijdens de NRV-oefening 'Zaanstad in het 100+1'. (Foto: SHe Fotografie)

NRV
Nationale
Reddingsvloot

JAARVERSLAG 2021

Lessen uit de praktijk

IJmuiden, juni 2022

Niets van deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

© 2022 Reddingsbrigade Nederland

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1. Activiteiten 2021 5

1.1 Inzet in Limburg en België 5

1.2 Overige inzetten 7

1.3 Doorontwikkeling NRV: kwaliteitsimpuls en quick wins 8

1.4 Governance 10

1.5 Netwerken 10

1.6 Communicatie 12

1.7 Planvorming 13

1.8 Vakbekwaamheid 14

1.9 Uitrusting 16

2. Afsluitend 17

Bijlage 1 Samenstelling NRV 18

Bijlage 2 Taken Landelijke Voorziening Reddingsvloot 19

Colofon 21

Voorwoord

In het nog prille bestaan van de Nationale Reddingsvloot (NRV) was 2021 door de inzet in Limburg en België een bijzonder jaar. Een inzet op grote schaal bij het crisistype hoogwater in combinatie met overstromingen, maar midden in de zomer; dat is een ongebruikelijk moment in het jaar. Het maakt duidelijk dat we niet kunnen volstaan met nadenken over overstromingen zoals we dat decennialang hebben gedaan. Niemand kan met zekerheid stellen wat klimaatverandering voor het werk van de NRV gaat betekenen. Maar dat zaken aan het veranderen zijn, dat is wel duidelijk.

De overstromingen van juli 2021 hebben veel leed veroorzaakt bij de direct getroffenen. Gelukkig vielen er als gevolg van deze ramp in Nederland geen overledenen te betreuren. Wel werd er veel financieel leed (door schade) en psychisch leed (door stress en angst) veroorzaakt. Ook voor de hulpverleners ging het om een inzet van grote betekenis. Zelfs op doorgewinterde brandweermannen en -vrouwen en lifeguards van de reddingsbrigade, maakten de situaties en ervaringen enorme indruk. Vanuit de NRV zijn we iedereen die heeft bijgedragen aan de hulpverlening dankbaar voor zijn of haar rol. Ook deze inzet laat zien, dat planvorming bijdraagt aan effectieve hulpverlening, maar dat het vermogen van de hulpverleners om hun aangeleerde vaardigheden om te zetten in concreet handelen en elkaar daarin te vinden het verschil maakt.

2021 was daarmee voor de NRV een belangrijk jaar. Vier jaar na de start is er veel geleerd. Over alarmeren, over leiding en coördinatie, over uitrustingen en bovenal over elkaar. Als nationale crisisbeheersingsorganisatie levert de NRV grootschalig en specialistisch optreden op basis van netwerksamenwerking. Dit betekent dat er gecoördineerd moet worden samengewerkt door een diversiteit aan keten- en crisispartners. Het is goed te zien dat steeds meer partijen beseffen hoe zij kunnen bijdragen aan een sterke NRV en bereid zijn om daarin te investeren.

Leendert de Lange
bestuursvoorzitter Reddingsbrigade Nederland

1. Activiteiten 2021

1.1 Inzet in Limburg en België

Verloop van de inzet

In de vroege ochtend van donderdag 15 juli 2021 werd de NRV met spoed om bijstand verzocht door de sectie Brandweer van Veiligheidsregio Limburg-Zuid (VRLZ). Zij werden verrast door extreme regenval met als gevolg snel stijgend water in de Maas en de omliggende rivieren. Dit leidde ertoe dat verschillende delen van Limburg overstroomden en burgers in het nauw werden gedreven door het water. Nog in dezelfde nacht is vanuit de Landelijke Voorziening Reddingsvloot (LVR) het Landelijk Actiecentrum NRV ingericht om de inzet te coördineren. De eerste eenheden werden gealarmeerd en er is contact gehouden met de uitvragende regio's en de overige crisisbeheersingsorganisaties, waaronder het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC). In de dagen erna is vanuit het actiecentrum het proces van alarmeren en aflossen vormgegeven. Daarnaast is de inzet logistiek en door informatieverstrekking ondersteund. Het actiecentrum werd in die periode bemenst door vrijwilligers en medewerkers van Reddings-brigade Nederland, aangevuld met medewerkers vanuit de omliggende veiligheidsregio's.

Evacuatie van hotelgasten en personeel in Valkenburg. (Foto: Arjen de Bruin)

Op zondag 18 juli, in de avond, werd de inzet afgeschaald. Alle vijf de NRV-pelotons waren meerdere keren gealarmeerd en ingezet in Zuid-Limburg, Luik en omgeving (België) en Limburg-Noord. Daarin hebben zij verkenningen uitgevoerd, burgers geëvacueerd en stand-by gestaan vanwege de dreiging van spontaan optredende overstromingen in bewoonde gebieden, omdat dijken door water waren verzadigd en konden doorbreken. In vier dagen tijd heeft de vloot 182 keer een reddingseenheid ingezet. In totaal ging het om ruim 700 hulpverleners.

Nazorg

Een inzet bij zo'n hoogwaterramp beperkt zich niet tot de dagen van de ramp zelf. Vanaf vrijdag 16 juli zijn opvang en nazorg opgestart. De *Handreiking Nazorg* is onder de aandacht gebracht en digitaal verspreid onder besturen, de regionale coördinatoren van de reddingsbrigades (RVR-co's) en de betrokken officieren van dienst (OvD's). Meerdere veiligheidregio's hebben in onderlinge afstemming aan hun eigen reddingsgroep hun Team Collegiale Ondersteuning (TCO) aangeboden. Waar nodig zijn manschappen en besturen nagebeld, en is ondersteuning door de LVR geregeld.

Kort na de inzet kwamen vanuit diverse bestuurlijke gremia, onder andere de Belgische regering en de veiligheidsregio's Zuid-Limburg (VRZL) en Limburg-Noord (VRLN), waarderingsuitingen binnen voor de bijdrage aan het bestrijden van de ramp. In september is aan alle betrokkenen een bedankkaart gestuurd. In aanvulling daarop zijn een NRV-waarderingsschild en een NRV-waarderingsmunt ontwikkeld, die in de loop van 2022 aan de betrokken eenheden en de bijbehorende manschappen overhandigd worden. Tijdens de algemene vergadering (AV) van Reddingsbrigade Nederland op 11 december 2021 sprak Daan Prevoo, burgemeester van Valkenburg, zijn dank uit aan alle hulpverleners en zegde daarbij een herinneringspin toe.

Bedankkaart voor de inzet in Limburg en België.
(Tekening: Jurgen Schouten)

Financiën

De NRV is nog niet opgenomen in de *Wet veiligheidsregio's*. Anders dan de veiligheidsregio's kon de NRV voor het vergoeden van de gemaakte kosten geen gebruikmaken van de daarvoor ingerichte procedures. Hierover is in 2021 intensief contact geweest met het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de betrokken veiligheidsregio's. Dat overleg heeft geleid tot een ad-hocprocedure, op basis waarvan de NRV zijn kosten kan declareren en tot afspraken komt over de bijbehorende vergoedingen.

Evalueren

Direct volgend op de ramp is het proces van evalueren ingericht. Alle reddingseenheden kregen een digitaal evaluatieformulier toegestuurd, de reddingsgroepen evalueerden regionaal en de regionale coördinatoren van de reddingsbrigades zorgden voor pelotonsevaluaties. Op 15 september 2021 werd door Marcel Huijbrechts en Ronald Stoffer, beiden als algemeen commandant (AC) in het actiecentrum actief tijdens de inzet, een webinar over de NRV-inzet verzorgd. Tijdens dit webinar is teruggekeken op de inzet en zijn de meestgestelde vragen beantwoord. Er namen ruim 50 personen deel, afkomstig van zowel de brandweer als reddingsbrigades, verspreid over het land. In aanvulling hierop heeft de NRV Stuurgroep het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) opdracht gegeven om een onafhankelijke evaluatie uit te voeren. De uitkomsten daarvan zullen leidend zijn voor de verdere doorontwikkeling van de NRV.

1.2 Overige inzetten

Interregionale bijstand

Naast de (inter)nationale inzet in Limburg en België zijn reddingseenheden en -groepen in 2021 ook ingezet voor flitsincidenten en -crises. Zo riep Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) de hulp in van reddingseenheden toen op zaterdag 13 februari de natuurijscondities verslechterden. Zestien lifeguards van reddingsgroep Zuid-Holland Zuid werden gealarmeerd en door brandweerbusjes strategisch gepositioneerd op een schaatsroute van ruim 75 kilometer. Normaliter werd de schaatsroute door de organisator van het evenement begeleid, maar door de afgekondigde coronamaatregelen was dat niet mogelijk. Doordat het begon te dooien, hadden zich in de loop van de middag meerdere incidenten tegelijkertijd voorgedaan op het ijs. Hierdoor liep het meldingenaanbod voor de veiligheidsregio snel op en werd besloten om grootschalig te alarmeren. Op zondag 14 februari nam het aantal wakken in het ijs (ook wel 'hotspots' genoemd) in snel tempo toe, evenals het aantal schaatsers.

De inzet kreeg een bovenregionaal karakter, toen er door de veiligheidsregio met enige spoed werd gevraagd om het driedubbele aantal hulpverleners. Hierop zijn meerdere reddingsgroepen van omliggende veiligheidsregio's gealarmeerd en ingezet. Uiteindelijk werden 52 lifeguards ingezet bij de 'hotspots' in de gemeenten Alblasserdam, Molenlanden en Hardinxveld-Giessendam.

Toezicht op natuurijscondities in de Alblasserwaard. (Foto: Jelmer Boots)

Regionale bijstand

Reddingseenheden werden in 2021 ook diverse keren door hun eigen veiligheidsregio ingezet bij lokale incidenten. Voorbeelden hiervan zijn: hulp bij een op drift geraakt schip (Emmeloord, 21 mei), acuut toezicht en bijstand aan overige hulpdiensten bij een illegaal waterfeest (Gorinchem, 19 juni), een bijstandsverzoek voor ondersteuning bij de valwinden in Leersum (19/20 juni) en het indammen van een olievlek onder een lage brug (Dordrecht, 22 juni).

Deze inzetten komen voort uit bekendheid met elkaar, die ontstaan is door toenadering in de koude fase tussen veiligheidsregio's en de reddingsbrigades die onderdeel zijn van de NRV. Door samen te oefenen, het volgen van dezelfde bijeenkomsten en eerdere gezamenlijke inzet wordt bekend welke bijdrage reddingseenheden kunnen leveren en wordt de meerwaarde ingezien.

1.3 Doorontwikkeling NRV: kwaliteitsimpuls en quick wins

Evenals in 2020 werd het dagelijks leven in 2021 nog sterk beïnvloed door corona. Met name in de eerste twee kwartalen van het jaar trok dit een wissel op de werkzaamheden van de NRV. Hoewel er enige gewenning was aan de situatie, zorgde de aanhoudende pandemie ervoor dat er veel aandacht ging naar de bestrijding hiervan. Dat limiteerde mogelijkheden om vorm te geven aan het in 2019 gestarte *Impulsprogramma*. Dit resulteerde erin dat de producten uit fase twee daarvan op hoofdlijnen konden worden uitgewerkt, maar niet worden afgerond.

De landelijke inzet van de NRV in juli 2021 heeft dit proces op een niet-onprettige manier doorbroken. Hiermee zijn deuren opengegaan die daarvoor gesloten waren. Nieuwe urgenties zijn komen bovendrijven, gebaseerd op de reeds uitgevoerde evaluaties en voorbereidend op de uitkomsten van de externe evaluatie, zoals uitgezet bij het NIPV. Naar aanleiding van de inzet zijn vier randvoorwaardelijke processen en zeven quick wins benoemd. Afgesproken is om de doorontwikkeling van de NRV vorm te geven langs deze lijnen en daar de eerder verrichte werkzaamheden en bijbehorende halfproducten uit het *Impulsprogramma* een plaats in te geven.

Tabel 1. Quick wins en randvoorwaardelijke processen op basis van praktijkervaring watersnoodramp

Quick wins	Randvoorwaardelijke processen
1 piket Reddingsbrigade Nederland	alarmering
2 alarmeringsprocedure	alarmering
3 rolduidelijkheid crisisfunctionarissen	leiding en coördinatie
4 inrichting Landelijk Actiecentrum NRV	leiding en coördinatie
5 implementatie netcentrische werkwijze en aansluiting Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS)	informatievoorziening en netwerkvorming
6 onderhouden van contacten met crisispartners	informatievoorziening en netwerkvorming
7 vakbekwaamheidsprogramma	vakbekwaamheid

Alarmering

Om de vloot in een zo vroeg mogelijk stadium van een opschaling aan te haken, wordt er een piket ingericht bij Reddingsbrigade Nederland (QW 1). Dit piket dient als vraagbaak voor partners en functioneert als frontoffice voor de NRV. Indien noodzakelijk is de piketfunctionaris in staat om de crisisorganisatie te starten volgens een vooraf vastgestelde alarmeringsprocedure (QW 2). Voor deze procedure wordt samengewerkt met een coördinerende meldkamer van de veiligheidsregio. Deze meldkamer kan volgens de standaarden die gebruikt worden voor alle brandweerspecialismen in Nederland grootschalig (voor)alarmeren. Mogelijk wordt op termijn Meldkamer Noord-Holland aangewezen als de coördinerende meldkamer voor de NRV van waaruit alle reddingseenheden gealarmeerd kunnen worden door middel van pagerberichten (P2000) of een slimme applicatie op de mobiele telefoon (Smart Respond).

Leiding en coördinatie

Wat ook uit de evaluaties naar voren kwam, was dat het voor verschillende functionarissen onduidelijk was wat hun rol nu precies was tijdens de crisis. Om die reden worden functieprofielen uitgewerkt, zodat er rolduidelijkheid ontstaat voor alle crisisfunctionarissen die in de warme fase actief worden voor de NRV (QW 3). De verwachting is dat door het scheppen van deze rolduidelijkheid functionarissen beter in staat zijn om bij een volgende watercrisis effectiever leiding te geven ten opzichte van hoe ze dat in de zomer van 2021 hebben gedaan. De functieprofielen richten zich alleen op de al gebruikte/bekende functies binnen de NRV. Er worden geen nieuwe functies gecreëerd. Ook wordt gekeken naar de inrichting en samenstelling van het Landelijk Actiecentrum NRV (QW 4). Hierover zijn ook gesprekken gaande met Veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland, evenals met het LOCC.

Informatiemanagement en netwerkvorming

Uit de interne evaluaties bleek, dat de operationeel leidinggevenden tijdens de inzet continu met een informatieachterstand en -gat hebben gewerkt. Dit komt doordat de NRV niet is aangesloten op het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS). Dit informatiegat werd gedeeltelijk gedicht door OvD's aan te laten schuiven bij de verschillende Commando's Plaats Incident (CoPI's), helaas was dit bij het regionaal operationeel team (ROT) niet mogelijk. Als vijfde quick win is er benoemd dat de NRV de netcentrische werkwijze wil implementeren en een aansluiting wil realiseren op het LCMS (QW 5). Daarnaast moet geïnvesteerd worden in het onderhouden van structurele contacten met onze crisispartners (QW 6). Gestreefd wordt om voor elke partner één vast aanspreekpunt te hebben en structureel te overleggen. Deze netwerkvorming in de koude fase is nodig, zodat we onze partners in de warme fase snel weten te vinden. Dit bleek een van de verbeterpunten te zijn bij de inzet in Limburg en België.

Vakbekwaamheid

Als laatst wordt kritisch gekeken naar wat nodig is om het vakbekwaamheidsprogramma door te ontwikkelen (QW 7). De afgelopen jaren is bij de kwaliteitsimpuls flink geïnvesteerd in een initieel basisniveau van de NRV, echter is er na de inzet behoefte aan specialisme op het gebied van redden en evacueren in overstroomd gebied. Deze verdieping moet zowel bij de rode als de oranje eenheden gaan plaatsvinden, zodat de vloot in de toekomst als specialistisch team ingezet kan worden door veiligheidsregio's. Daarnaast is er sterke behoefte om de brandweercultuur aan de reddingsbrigadecultuur te verbinden. Ook het vakbekwaamheidsprogramma kan hierin een faciliterende rol spelen.

1.4 Governance

In 2021 kwam de NRV Stuurgroep vier maal bijeen. De overleggen in het eerste deel van het jaar werden bepaald door de kwaliteitsimpuls. Na de NRV-inzet in juli is met name gesproken over de inzet, de verbeterpunten die op korte termijn zijn te realiseren (quick wins) en de externe evaluatie.

Onderwerp van gesprek was eveneens de invulling van de Kerngroep NRV. Het bleek ook in 2021 lastig om die een goede afspiegeling van de NRV-organisatie te laten zijn, ondanks aanvulling door medewerkers vanuit de veiligheidsregio's. Voor de doorontwikkeling van de NRV is het wenselijk dat er een kerngroep komt die het mandaat heeft van alle betrokken partijen. Dit moet in 2022 nog beter vorm krijgen.

Tabel 2. Samenstelling Stuurgroep NRV / Kerngroep NRV (eind 2021)

Stuurgroep NRV	Kerngroep NRV	Aanvulling Kerngroep NRV 2021
Koen Breedveld (RN)	Marcel Huijbrechts (RN)	Jules Bertrand (VRZL)
Mark Jansen (RN)	Edith Huis (IFV)	Mark Besselink (VRLN)
Wim Kleinhuis (VR)	Mark Jansen (RN)	Gerry Koerts (VRZW) – tot en met juli
Anton Slofstra (VR)	Julia Kooijman (RN)	Bruno Molenaar (VRZW) – vanaf augustus
Piet Verhage (IFV)	Karsten Sebastian (IFV)	Rob Roeterink (VNOG)
		Jan Voois (VNOG)

1.5 Netwerken

De NRV heeft als nationale crisisbeheersingsorganisatie te maken met een groot aantal keten- en crisispartners, waarmee gecoördineerd moet worden samengewerkt in zowel de koude, lauwe als warme fase. Voor het onderhouden van de contacten met al die partijen was 2021 een jaar met twee gezichten. Enerzijds bemoeilijkte de coronacrisis het organiseren van fysieke bijeenkomsten. Dat hinderde bijvoorbeeld de uitrol van kennismakingen tussen reddingsbrigades en brandweerposten (via de zogeheten 'impulsgelden'). Anderzijds maakte de NRV-inzet in juli dat partijen zich realiseerden dat ze baat hebben bij contact met de NRV en gingen er deuren open die voorheen gesloten waren. Vanuit dat perspectief is met name in de tweede helft van 2021 fors geïnvesteerd in bilaterale overleggen met diverse partijen in de hulpverleningsketen (waaronder LOCC, veiligheidsregio's, Ministerie van Defensie, Watermanagementcentrum Nederland, Rode Kruis).

Met de Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging (LCO) van Watermanagement-centrum Nederland (WMCN) zijn afspraken gemaakt over informatieverstrekking. Als gevolg hiervan ontvangt het Landelijke Actiecentrum NRV sinds mei 2021 vanuit het WMCN-LCO de hoogwaterberichtgeving tijdens een (dreigende) overstroming en geldt de afspraak dat het actiecentrum NRV op eigen initiatief contact kan leggen met de informatiecoördinator van het WMCN-LCO om proactief informatie op te halen. De eerste informatie-uitwisseling vond plaats tijdens de inzet in Limburg. In de periode van dinsdag 13 tot maandag 19 juli is het 'landelijk

waterbeeld' met het actiecentrum gedeeld en zijn meerdere waarschuwingsberichten en statusrapporten van de Rijn en de Maas ontvangen.

Als crisispartner bij grote watercalamiteiten en overstromingen sloot de NRV ook in 2021 regelmatig aan bij kennisevents om te netwerken met keten- en crisispartners, maar ook om actuele kennis en informatie op te halen en te delen. In 2021 is onder andere deelgenomen aan de volgende (digitale) events:

- *Flood Incident Management England-Netherlands* (internationaal webinar), Rijkswaterstaat en Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing - Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (DCC-IenW), 10 mei 2021;
- *Hoe ziet u de toekomst van de brandweer in 2030?* (werkconferentie), Instituut Fysieke Veiligheid (IFV, nu NIPV) in opdracht van Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV), 28 september 2021;
- *Watercrises - Hoe bewust zijn wij?* (netwerkdag), Veiligheidsberaad, Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat en DCC-IenW, 7 oktober 2021;
- *Netcentrisch werken: van onderzoek naar actie!* (online congres), programma *Netcentrisch werken,* IFV (nu NIPV), 12 oktober 2021;
- *Veiligheid op het water* (ketenpartneroverleg), IFV (nu NIPV), 4 november 2021.

Veiligheidsregio's: convenanten

Eind 2020 waren veertien van de zestien convenanten met de veiligheidsregio's getekend. In 2021 kwam er één bij: op 15 april is het convenant tussen Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) en Reddingsbrigade Nederland ondertekend door de directeuren van beide organisaties, Krishna Taneja en Koen Breedveld. Die samenwerking was er al op vele vlakken in de regio, met oog op hulpverlening aan de kust. Vanuit die goede samenwerking leverde de VRNHN bij de inzet in Limburg en België extra C2000-portofoons en medewerkers voor het informatiemanagerspiket. Voor de ondertekening van het laatste resterende convenant, met Veiligheidsregio Haaglanden, zijn in 2021 stappen gezet. Verwacht wordt dat ook dat convenant in 2022 wordt getekend. De inzet in Limburg en België heeft gemaakt dat het voornemen om de convenanten te evalueren, moest worden getemporiseerd.

Mark Röpke, Krishna Taneja en Koen Breedveld in de post van Reddingsbrigade Egmond aan Zee. (Foto: Rens Harzing)

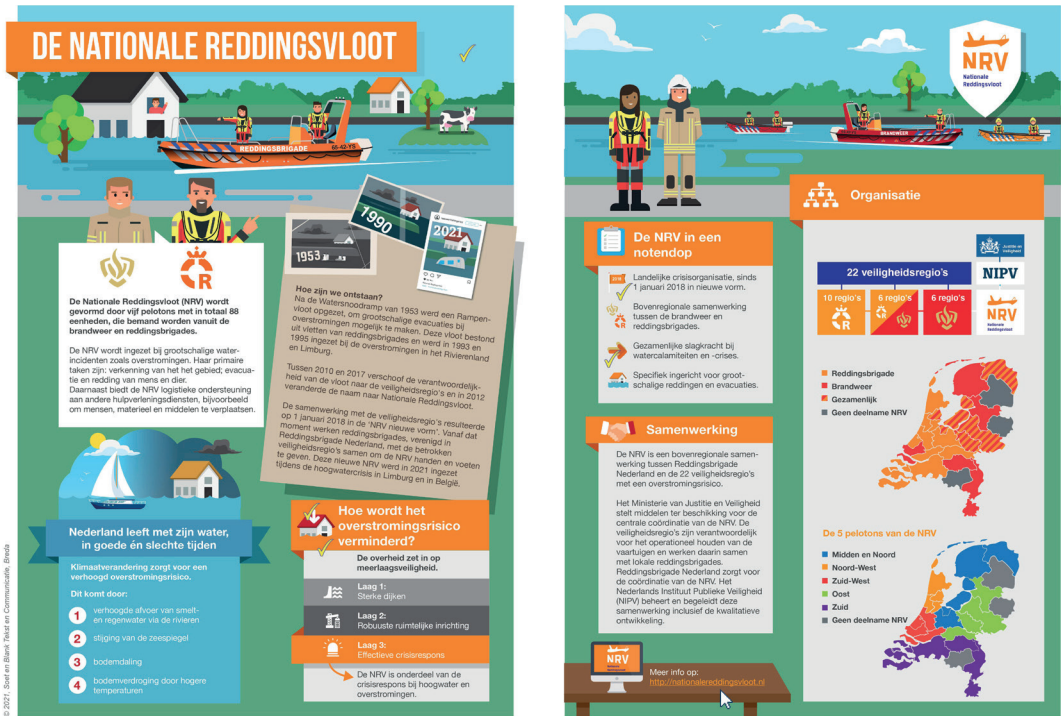
Reddingsbrigades: RVR-co's

Reddingsbrigades zijn onderling georganiseerd in regio's op het niveau van de veiligheidsregio's. Iedere regio beschikt over een coördinator Regionale Voorziening Reddingsbrigade (RVR-co). Enkele RVR-co's coveren meer dan één veiligheidsregio. Zij vormen samen een landelijk netwerk en zijn naast de landelijk coördinator NRV contactpersoon voor de veiligheidsregio's. Er is met regelmaat bilateraal contact met de RVR-co's. In aanvulling daarop werden in 2021 vier overleggen voor RVR-co's gehouden. Uiteraard vormde het verloop van de NRV-inzet bij die overleggen in de tweede helft van het jaar een belangrijk gespreksonderwerp. In 2021 namen drie RVR-co's afscheid en werden drie nieuwe RVR-co's benoemd.

Een van de middelen die RVR-co's tot hun beschikking hebben om de verbinding binnen de regio een impuls te geven, zijn de impulsgelden (€ 1000 per RVR). Door de voortdurende beperkingen vanwege corona konden veel samenwerkingsactiviteiten waarvoor dit geld bedoeld is niet georganiseerd worden. De activiteiten en gelden zijn doorgeschoven naar 2022.

1.6 Communicatie

Om de NRV bij een brede doelgroep onder de aandacht te brengen, is in 2021 ervoor gekozen om de geschiedenis, missie en visie, en de organisatiestructuur van de NRV te vatten in een infographic genaamd *Wat is de NRV?*. Het doel van de infographic is om op een inspirerende manier de NRV onder de aandacht te brengen en de bekendheid van de organisatie te vergroten.

Infographic 'Wat is de NRV?'.

Voor de digitale landelijke oefening van 10 april 2021 werd de voorlichtingsfilm *De Nationale Reddingsvloot* gemaakt. Deze laat in zeven minuten de ontstaansgeschiedenis van de NRV zien, legt de noodzaak van de crisisorganisatie uit en geeft inzicht in de organisatiestructuur en de werkzaamheden. De film is in 2021 meer dan 2000 keer bekeken.

Een belangrijke wijze waarop informatie over de NRV wordt gedeeld, is via de digitale *NRV Nieuwsflits*. In 2021 werden er vijf verzonden. Op www.nationalereddingsvloot.nl zijn 21 uitgebreidere nieuwsberichten geplaatst. Het Twitter-account van de NRV telde eind 2021 ruim 1300 volgers, het Facebook-account 1295 volgers.

1.7 Planvorming

Niet alleen vanuit de NRV wordt gewerkt aan planvorming, maar ook vanuit keten- en crisispartners zijn in 2021 de nodige plannen gepubliceerd die invloed hebben op de vloot. Zo werd in oktober 2021 het *Klimaatsignaal'21* gepubliceerd, waarin het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) waarschuwt voor de snel voltrekkende klimaatverandering in Nederland. Op basis van het rapport van de Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), de Intergouvernementele Werkgroep inzake Klimaatverandering van de Verenigde Naties en eigen onderzoek concludeert het KNMI, dat een stijgende zeespiegel, een toename van droge lentes en zomers, en meer extreme zomerse buien de klimaatrisico's voor Nederland vormen. Vanuit de NRV moet de urgentie verbonden aan de zich snel voltrekkende klimaatverandering worden onderkend en worden verwekt in de planvorming.

Het DCC-IenW publiceerde een nieuwe versie van het *Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen*. Dit rapport bevat een landelijk plan voor Rijk en veiligheidsregio's om als één crisisorganisatie op te treden bij crises rond hoogwater en (dreigende) overstromingen. De rol van de NRV is in dit rapport nog niet onderkend. Gesprekken hierover worden in 2022 voortgezet.

Vanuit het landelijke programma *WAVE 2020* werd de *Handreiking Redden van mens en dier tijdens overstromingen* gepubliceerd. De handreiking geeft veiligheidsregio's en hun crisispartners handvatten om inzicht te krijgen in de opgeschaalde crisisbeheersingsorganisatie bij overstromingen, de relevantste partijen, bijstandsvraagstukken en informatie-uitwisseling bij 'redden' en handelingsperspectieven. Hiermee vormt de handreiking een solide aanzet voor crisisbeheersingsorganisaties om gestructureerd een plan te kunnen maken voor reddingsoperaties in overstroomde gebieden.

1.8 Vakbekwaamheid

Landelijke oefening

De NRV organiseert jaarlijks één landelijke oefening, waaraan volgens een vast stramien steeds twee pelotons deelnemen. Daarnaast organiseren veiligheidsregio's en reddingsbrigades per reddingsgroep hun eigen lokale en regionale oefeningen.

Door de geldende coronamaatregelen was het niet mogelijk om op 10 oktober 2020 de jaarlijkse landelijke NRV-oefening te houden. Als alternatief organiseerde Reddingsbrigade Nederland voor 10 april 2021 de eerste NRV-livestream via YouTube. Voor de NRV-livestream zaten vertegenwoordigers van de samenwerkende partners aan tafel om de reddingseenheden en andere belangstellenden bij te praten over de laatste stand van zaken rondom de NRV. Via zo'n 300 weergaven werd deze ook daadwerkelijk live gevolgd, in groepsverband of individueel. Het betekende waardevolle basisinformatie voor iedere schipper, opstapper en leider reddingsgroep (LRg), maar ook voor beleidsmedewerkers en andere betrokkenen bij een watercrisis. De gesprekken werden afgewisseld met een quiz en videovertoningen. Daaronder de eerder genoemde zeven minuten durende voorlichtingsfilm *De Nationale Reddingsvloot*, waarin zowel een beeld van de oorsprong van de NRV werd geschetst als van de wijze waarop deze nu is ingericht.

Op 9 oktober 2021 vond onder de naam *Zaanstad in het 100+1* de (door corona één jaar uitgestelde) landelijke NRV-oefening plaats. De reddingsbrigade- en brandweereenheden uit Peloton 2 (Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland en Amsterdam-Amstelland) en Peloton 1 (Fryslân, Groningen, Flevoland, Gooi en Vechtstreek, en Utrecht) zetten zich in op de Jagersplas in Zaandam.

> Wekenlang is het onstuimig in heel West-Europa. Langzaam wordt het wassende water door de rivieren naar zee geduwd. Gemalen, dijken en waterkeringen worden tot het uiterste getest. Een aantal laaggelegen gebieden krijgt te maken met overstromingen, maar de meeste ellende ontstaat in Zaandam. Door de grote hoeveelheden water schiet het Zaangemaal in storing en stijgt het water in Zaanstad tot ongekende hoogte, waardoor een deel van de gemeente overstroomt. Een grootschalige evacuatie wordt opgestart en lokale hulpverleners vragen om specialisme. De Nationale Reddingsvloot wordt opgeroepen om bijstand te verlenen.
>
> *Scenario oefening 'Zaanstad in het 100+1'*

In een drietal realistische scenario's kwamen naast samenwerking ook de kerntaken van de NRV aan bod: verkennen, redden, evacueren en het verlenen van bijstand aan partners. Zo moesten de deelnemers een omgeslagen boot met evacuees redden tijdens een verkenning van een ondergelopen gebied. Een groep mensen op een bijna ondergelopen eiland moest geëvacueerd worden, waardoor stress een handgemeen ontstond. In samenwerking met het noodhulpteam van het Rode Kruis werd een triagepost ingericht in een gebied dat alleen per boot bereikbaar was.

Gezamenlijke inzet tijdens de NRV-oefening 'Zaanstad in het 100+1'. (Foto: SHe Fotografie)

Opleidingen

Ook in 2021 bleek het organiseren van opleidingen niet eenvoudig. In het eerste deel van het jaar speelde het coronavirus de reddingsbrigades parten, in de tweede helft van het jaar zoog de afwikkeling van de inzet in Limburg en België veel energie weg, van zowel Reddingsbrigade Nederland als de brigades.

Het organiseren van lifeguard-opleidingen en -examens vormde in 2020 al een uitdaging. In 2021 ontstond meer ruimte, en daarvan is gretig gebruikgemaakt. Er werden meer dan 500 lifeguard-diploma's uitgereikt, ruim 150 meer dan in het pre-coronajaar 2019. Toch moet worden vastgesteld dat een deel van de NRV-opleidingsruimte in 2020 en 2021 niet kon worden benut. In 2022 wordt in samenspraak met de betrokken RVR-co's een plan opgesteld voor de besteding van de betreffende middelen.

In vier online sessies in de periode mei-juli 2021 volgden in totaal 102 deelnemers de theoretische training *Optische en Geluidsignalen (O&G)*. Allen sloten deze met een positief resultaat af; zij behaalden het certificaat *O&G*. Gecombineerd met het diploma *Reddingsbrigade Chauffeur* en op aanwijzing van het eigen bestuur mogen zij in voorkomende gevallen met optische en geluidssignalen rijden.

In mei 2021 begon een nieuwe opleiding tot officier van dienst reddingsbrigade (OvD-Red). Twaalf deelnemers startten aan de opleiding. Zij zullen in de loop van 2022 hun examen doen. Twee andere kandidaten, die een eerdere leergang volgden, slaagden op 10 juni voor hun OvD-Red-examen en zijn aangewezen als OvD-NRV. Op dit moment staan hierdoor 33 OvD-Red's ter beschikking van de NRV.

De officieren van dienst verbonden aan de NRV (OvD's-NRV) en leiders reddingsgroep (LRg's) volgden twee digitale bijeenkomsten. De eerste, op 13 maart 2021, werd verzorgd door onder anderen medewerkers van Waterschap Rivierenland (WSRL). Daar werd kennis opgedaan over dijkveiligheid en faalmechanismen. De tweede vond plaats op 20 november 2021 en stond in het teken van de alarmeringsprocedure. De aanleiding voor dit thema waren de vragen die gesteld werden na de hoogwaterramp over de wijze van alarmeren van de reddingseenheden en het ontbreken van een vooralarm.

In 2022 wordt verder werk gemaakt van het opzetten van een NRV-vakbekwaamheids-programma voor de 'rode' eenheden van de NRV.

1.9 Uitrusting

Persoonlijke uitrusting: helmen en werkpakken

Mede naar aanleiding van de leerervaringen bij de inzet in Limburg en België is gekeken naar de persoonlijke beschermingsmiddelen die reddingseenheden meenemen naar een rampgebied. Geconstateerd werd dat het bij de 'oranje' eenheden ontbrak aan helmen voor 'search and rescue' (SAR). Daarom is hier na de inzet versneld werk van gemaakt.

Na het opstellen van een plan van eisen en selectie van de meest geschikte leverancier is overgegaan tot bestelling van de benodigde 168 SAR-helmen. Verspreiding van de helmen heeft ten tijde van het verschijnen van dit jaarverslag inmiddels plaatsgevonden, instructie voor gebruik van de helmen is voorzien voor medio 2022.

In 2020 is een nieuw werkpak ontwikkeld voor 'oranje' eenheden van de reddingsvloot (de 2.0-versie van het PS4114-werkpak van Viking). In 2021 is begonnen met het voorbereiden van de uitlevering van de betreffende werkpakken. Voorzien is dat in 2022 een kwart van de werkpakken wordt uitgeleverd (de helft in 2023 en een laatste kwart in 2024). Onder andere Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VRZW) maakt inmiddels gebruik van dezelfde pakken, wat bijdraagt aan een uniforme uitstraling van de NRV.

Vaar- en voertuigen

In 2021 hebben de 30 vletten van de 'oranje' eenheden een onderhoudsbeurt gekregen. Hierbij viel het op dat de motoren toe zijn aan vervanging, evenals de banden van de trailers waarop de vaartuigen worden vervoerd. Om vanuit verzekeringstechnisch oogpunt problemen te voorkomen, zijn alle banden van de trailers vervangen.

De inzet in Limburg en België gaf een impuls aan het denken over benodigde vaartuigen voor de NRV. Tijdens de inzet is er niet heel veel gevaren, maar wel is nog meer gebleken dat bij een rivieroverstroming de boten die ingezet worden moeten beschikken over een geringe diepgang om überhaupt te kunnen varen door het overstroomde gebied. De betekenis daarvan voor de samenstelling van de vloot wordt meegenomen naar een in 2022 op te richten werkgroep. Verwacht wordt dat de werkgroep in 2023 met adviezen komt die vervolgens worden meegenomen in het NRV-investeringsplan voor de vervanging van de huidige generatie vletten en Tinn-Silvers.

2. Afsluitend

Na jaren van voorbereidende gesprekken ging in 2018 de Nationale Reddingsvloot (NRV) nieuwe stijl van start. 22 veiligheidregio's zorgen daarbij samen met reddingsbrigades in zestien van die regio's dat er 89 eenheden paraat staan om hulp te verlenen bij overstromingen en andere grotere en kleinere watercalamiteiten. Aanvullend vormen 4 reddingsbrigade-eenheden de 23ste reddingsgroep.

De zoektocht naar de juiste vormgeving van de NRV, die in 2018 en 2019 gaande was, werd in 2020 en 2021 hinderlijk onderbroken door de coronacrisis. Daarop volgde de inzet in Limburg en België. Die inzet heeft duidelijk gemaakt, wat het belang is van beschikken over de NRV en wat er nodig is om als NRV effectief te kunnen optreden. Dat biedt een basis om op voort te bouwen.

In 2022 worden de lessen uit deze inzet vertaald in concrete voorstellen voor verbetering. Dat betekent onder andere:

- het verder vormgeven van de 'rood-oranje' samenwerking als bovenregionale samenwerking;
- het inrichten van één landelijke alameringsprocedure voor alle reddingseenheden;
- het verder vormgeven van leiding en coördinatie, en invulling geven aan informatiemanagement;
- het doorontwikkelen van het vakbekwaamheidsprogramma.

Andere vragen die in 2022 nog actueel zijn of zullen worden, hebben betrekking op de financiële afronding van de inzet in Limburg en België, de borging van de NRV in de nieuwe *Wet crisisbeheersing en brandweerzorg*, en conclusies verbinden aan de evaluaties met betrekking tot onder andere enkele urgente materiële kwesties, waaronder C2000 en voertuigen. Daarmee belooft 2022 voor de NRV een enerverend jaar te worden.

Reddingseenheden Nationale Reddingsvloot	
I - Peloton Midden en Noord	**Locaties**
Veiligheidsregio Groningen	1x brandweereenheid + 3x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Appingedam, Rb Groningen, Rb Nijeveen)
Veiligheidsregio Fryslân	4x brandweereenheid
Veiligheidsregio Flevoland	2x brandweereenheid + 2x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Almere, Rb Lelystad)
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	1x brandweereenheid + 3x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Blaricum, Rb Huizen, Rb Naarden)
Veiligheidsregio Utrecht	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Amersfoort, Rb Houten, Rb Utrecht, Rb IJsselstein)
II - Peloton Noord-West	
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Den Helder, Rb Heerhugowaard, Rb Hoorn, Rb Stede Broec)
Veiligheidsregio Kennemerland	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Haarlem, Rb Heemstede, Rb Wijk aan Zee, Rb IJmuiden)
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	3x brandweereenheid + 1x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Zaanstad)
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Amstelveen, Rb Amsterdam, Rb Bloemendaal, Rb Zandvoort)
III - Peloton Zuid-West	
Veiligheidsregio Hollands Midden	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Gouda, Rb Leiden, Rb Leiderdorp, Rb Noordwijk)
Veiligheidsregio Haaglanden	5x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Delft, Rb Den Haag, Rb 's-Gravenzande, Rb Leidschendam / Voorburg, Rb Zoetermeer)
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	4x brandweereenheid
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Alblasserdam, Rb Dordrecht, Rb Hardinxveld-Giessendam, Rb Hendrik-Ido-Ambacht)
IV - Peloton Oost	
Veiligheidsregio IJsselland	4x brandweereenheid
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	3x brandweereenheid + 1x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Apeldoorn)
Veiligheidsregio Gelderland-Midden	3x brandweereenheid + 1x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Arnhem)
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Culemborg - 2 vaartuigen, Rb Tiel, Rb Nijmegen)
V - Peloton Zuid	
Veiligheidsregio Zeeland	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Goes, Rb Middelburg - 2 vaartuigen, Rb Zierikzee)
Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Breda, Rb Bergen op Zoom, Rb Moerdijk, Rb Tilburg)
Veiligheidsregio Brabant-Noord	4x brandweereenheid
23ste reddingsgroep (Rb's Brabant-Noord)	4x reddingsbrigade-eenheid (bij Rb Den Bosch, Rb Mill, Rb Uden-Veghel, Rb Oss)
Veiligheidsregio Limburg-Noord	4x brandweereenheid
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	4x brandweereenheid
TOTAAL	***56 oranje eenheden en 37 rode eenheden***

Taken Landelijke Voorziening Reddingsvloot (LVR)
als vastgesteld in RDVR 15 juni 2018

De LVR voert de coördinatie van de NRV, faciliteert de veiligheidsregio's, borgt dat de NRV-eenheden in groter verband met elkaar kunnen optreden en oefenen, en waarborgt dat de NRV 24/7 ingezet kan worden bij een landelijke watercrisis en/of overstroming.

	ALGEMEEN
1	Afstemming met partners op landelijk niveau - Periodiek beleidsoverleg met IFV (nu NIPV), veiligheidsregio's, Reddingsbrigade Nederland - Periodiek operationeel overleg met Regionale Brandweer, LOCC, Defensie, waterschappen, Rijkswaterstaat, KNRM, Kustwacht en reddingsbrigades (RVR) e.a. - Innovatie, onderzoek, projecten die de ontwikkeling van de NRV ondersteunen initiëren
2	Infocentrum NRV - 'Loket'-functie NRV, voor vragen over beheer, opleiden, logistiek, trainingen e.d. - Website, nieuwsbrieven e.d.
3	Verantwoording- en begrotingscyclus - Rapporteren aan IFV (nu NIPV) en veiligheidsregio's (RDVR) over de inzet en dienstverlening van de LVR - Jaarplan en begroting
	VAKBEKWAAMHEID
4	Programma Vakbekwaamheid NRV - Uitwerking in project, werkgroep van IFV (nu NIPV), Brandweer Nederland en Reddingsbrigade Nederland
	LOGISTIEK
5	Voorraad houden van centraal in te zetten middelen voor NRV-taken - Reddingsvesten voor evacuees, EHBO-middelen e.d. - Nader verkennen welke middelen of materialen zich lenen voor centrale opslag NRV
6	Infocentrum met centrale registratie van eenheden en bemensing NRV - Beheersysteem opzetten voor NAW-gegevens, bereikbaarheidsgegevens e.d. van de bemensing en de registratie van roepnummers e.d. van de NRV-eenheden
7	Ontwikkelen van alarmerings- en aflossingsprotocol voor de NRV
8	Organiseert en dirigeert als 'actiecentrum' in de 'warme fase' van een werkelijke ramp (en bij oefeningen voor een ramp) de 'oranje' vloot naar de plaats incident. Ter plekke levert zij (extra) technische en logistieke ondersteuning voor de 'oranje' vaartuigen bij het lanceren, bij technische motorstoringen en (extra) logistieke ondersteuning. Hierbij heeft de LVR de beschikking over opgeleide mensen voor bemensing van een technische servicewagen, een ondersteunende 4x4-wagen en een logistiek voertuig voor - onder meer - verspreiding van centraal opgeslagen middelen in het incidentgebied.

Colofon

JAARVERSLAG 2021
Lessen uit de praktijk

De Nationale Reddingsvloot (NRV) is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Reddingsbrigade Nederland, het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en de 22 veiligheidsregio's met een overstromingsrisico.

De coördinatie van de NRV is belegd bij Reddingsbrigade Nederland.

Nationale Reddingsvloot
www.nationalereddingsvloot.nl

p.a. Reddingsbrigade Nederland
Dokweg 149
1976 CA IJmuiden
0255-545858

Tekst Reddingsbrigade Nederland
Koen Breedveld
Mark Jansen
Julia Kooijman

Eindredactie Reddingsbrigade Nederland
Marc van der Jagt

Fotografie Marc van den Berg
Jelmer Boots
Arjen de Bruin
Rens Harzing
Joost van Kempen
SHe Fotografie

Vormgeving ROBdesign
Rob van Leeuwen

Samenwerking tussen 'rood' en 'oranje' tijdens de overstromingen in Limburg.

(Foto: Marc van den Berg)

NRV
Nationale
Reddingsvloot

NRV
Nationale
Reddingsvloot